

ĒRĢĻU NOVADA ZINĀS

Ērgļu novada pašvaldības informatīvais izdevums Nr. 6 (174)

2021. jūnijs

80 gadī kopš 1941. gada 14. jūnija deportācijām!

Pieminot Sarkanā terora upurus, kad 1941. gadā tika izsūtīti vairāk nekā 15 tūkstoši Latvijas pilsoņu, 2021. gada 14. jūnijā visā Latvijā norisinājās pasākums "Aizvestie. Neaizmirstie. 80 gadī kopš 14. jūnija deportācijām". Vienlaikus visā valstī 119 pašvaldībās tika nolasīti izvesto iedzīvotāju vārdi, tādējādi godinot ikviena izvestā Latvijas valstspiederīgā piemiņu. Lasījums no katras pašvaldības tika straumēts reāllaikā platformās LSM.lv un LNB.lv, kur ir pieejama "Karšu izdevniecības Jāņa sēta" izstrādāta digitāla Latvijas karte ar apkopotām saitēm uz tiešraidēm no pasākumiem pašvaldībās. Šajā kartē ir ievietoti arī piemiņas pasākumu videomateriāli, kā arī dati par deportētajiem, tā radot publiski pieejamu tiešsaistes platformu, kas vizualizē deportācijas Latvijā, palīdzot aptvert apmēru un sekas, parādīt statistiku un vienlaikus ļaujot izsekot individuāliem izvesto cilvēku stāstiem.

Ērgļos izsūtīto iedzīvotāju vārdu lasījumu veica Kaiva Bukovska un Aivis Masaļskis, kur Ērgļu novada pašvaldības laukumā pie piemiņas akmens apvienība "Mana Filma Studija" sagatavoja ierakstu. Par muzikālo noformējumu gādāja Pēteris Leiboms un Dace Kārklīņa.

1941. gada 14. jūnijā no mūsu apkārtnes tika izsūtīti 34 cilvēki:

Ērgļu pag., Berģi Briežu ģimene Olga 38 gadi Maija 5 Aija 4 Matīss 3	Ērgļu pag., Stacijas māja Zemnieku ģimene Kārlis 55 gadi Austra 47	Liepkalnes pag., Skuras Aleksandrs Alsmiks 28 gadi
Ērgļu pag., Muldas Gulbju ģimene Kārlis 48 gadi Marija 39 Velta, 13 Vija 11 Vaira 9 Vītauts 7	Jumurdas pag., Luksti Gubeņu ģimene Jānis 65 Līza 61 Elza 32	Vējavas pag., Cepļi Lāču ģimene Jānis 45 gadi Emīlija 43 Jānis Kārlis 14 Pēteris 11
Ērgļu pag., Pumpuri Dambīšu ģimene Kārlis 67 gadi Ieva 66 Pēteris 42 Emīlija 42 Velta 16 Jānis 14	Liepkalnes pag., Ķesterāts Pūču ģimene Roberts 46 gadi Magdalēna 44 Biruta 16 Kārlis 15 Roberts 8	Vējavas pag., Kalna Lāči Sprinču ģimene Jānis Osvalds 28 gadi Mirdza 23 Sniedze, dzimusi jau izsūtījumā

Izsūtītie tika nometināti gan Krasnojarskas, Novosibirskas un Tomskas apgabalā izvietotajās padomju soda nometnēs. Tikai nelielam skaitam pēc vairāk nekā desmit gadiem bija lemts atgriezties Dzimtenē.

Sāpīgais jautājums paliek, kāpēc šis bezdievīgās varas asmens skāra tieši mūs, mūsu tuviņus, tēvus, mātes, brāļus, māsas?

Tā ir vēsture, tie ir fakti, tā ir emociju jūra. Tās ir tautas sāpes, kas nekad nebeigs sāpēt.

Informāciju sagatavoja **Sandra Avotiņa**
Izesa Daugiallo foto

"Pienenīte" dienasgrāmata, mācību gadu noslēdzot

Dzīve ir kā brauciens ar velosipēdu. Lai noturētu līdzsvaru, tev jāturpina kustēties.
Alberts Einšteins

Šie pēdējie deviņi mācību mēneši, kuri ietver nopietnu mācību procesu pirmsskolā, arī ir bijuši ļoti dažādi. Daudz piedzīvots un pārdzīvots, bet gribas teikt, ka ar to mēs kļūstam tikai bagātāki, jo pieredze ir nenovērtējama dzīves daļa.

Sakām lielu paldies par šo burvīgo laiku visiem, visiem, kas ar mums bijuši ikdienā, attālināti vai kādā brīdī, kad nepieciešama mazāka palīdzība!

Super lielais paldies mūsu skolotājām, kuras tik radoši un mērķtiecīgi ir vadījušas visas mācību nodarbības un spējušas rast risinājumus daudz un dažādām situācijām! Paldies skolotāju palīgiem par nenovērtējamo darbu, ikdienā palīdzot radīt vidi, kurā dzīvoties, par atbalstu gan audzinātājām darbā, gan bērniem pie darbiņiem, nedarbiņiem, priekiem un bēdām!

Paldies Ingai un Ligitai, kuras klusi un nemanot visus darbiņus sadara un palīdz visur, kur vien var! Paldies arī par skaisti ziedošajām puķēm, kuras ikdienā mūs priecē!

Paldies Kārlim par ieguldīto darbu! Arī tu esi palīdzējis mācību procesā bērniem ar dažādu tehnisko darbiņu izpildi, kas mudina bērnus tevi pamanīt ar mirdzošām ačtelēm!

Paldies visām čaklajām virtuves meitenēm, kuras mūs gardi baro katru dienu! Viņas arī palīdzēja tikt galā ar skolas paku gatavošanu. Pie saīņošanas un pakošanas piedalījās arī Ērgļu vidusskolas darbinieki, tiekot ar visu ļoti veiksmīgi galā. Nenovērtējams atbalsts šajā procesā ir bijusi Ineta Caune ar savu pacietību, ieteikumiem īpaši momentos, kad nebija iespējams dabūt to, ko plānojam! Paldies Kristīnei Liģerei, Inesei Koklačovai un SIA "Aibi" par iespēju pārtikas pakās izmantot vietējo produkciju!

Paldies Sandim Leitānam, kas deva iespēju ticēt Ziemassvētku brīnuma galvenajam tēlam! Paldies Jānim Ceipiniekam par aktīvu iesaistīšanos darba organizēšanā un izpildē grāvja atīrīšanā no krūmiem. Tas dos bērniem iespēju dzīvoties pa sausākiem laukumiņiem. Paldies Reinim Braķim par sadarbību un atbalstu dažādajos jautājumos!

Liels paldies vecākiem par ikdienā sniegto atbalstu skolotājām bērnu mācību procesā! Sadarbība ar jums ir īpaši nepieciešama bērna attīstībai.

Līga Šmite, vadītāja
Rīta Šeibe, metodiķe

*Cik daudz gaismas uz ceļa,
Pa kuru mums jāiet...
Iesim
Saņemt un starot,
Un dot.*

O. Vācietis

"Pūciņu" izlaidums

Soli pa solītim, pavisam nemanot, mazie 12 "Pūciņu" bērni ir izauguši.

Katrs šai pasaulē ienāk kā balta lapa, kura ar katru minūti, stundu, dienu, mēnesi un gadu kļūst arvien krāsaināka. No balta, maza kāpurīņa viņš ir pārvērties par daiļu taureni, kas priecē mūs dažādākajās krāsās.

Baltā krāsa mūs iedvesmoja uz labestību un godīgumu.

Zilā ir tintes krāsa, ar ko mācījāties rakstīt.

Rozā bija cerību un sapņu krāsa. Nākot uz dārziņu, mammas cerības bija dažādas. Ar katru dienu, mēnesi un gadu cerības kļuva arvien lielākas un stiprākas. Cerības par jaunajiem draugiem. Cerības kļūt patstāvīgākiem un brīvākiem, sperot savus ikdienas soļus.

Ikdienā ir nepieciešami arī momenti, lai padomātu. Tam mums bija *pelēkā* krāsa.

Prieks - tā ir *dzeltenā* krāsa, kas aicināja apstāties un redzēt.

Zaļā - iedvesmas krāsa. Esam daudz centušies gan ar smaīdu uz lūpām, gan ar dažām asariņām, bet tomēr mēs zinām, ka daudz vēl darāmā, daudz vēl ko mācīties. Mūsu sirdis līksmo priekā par vasaru, par skolu.

Violetā krāsa deva mums nopietnību un mērenību. Esam kļuvuši par lieliem un krāsainiem mākslas darbiem. Mēs varam visu! Vai ne?! Mums ir liels prieks par paveikto.

Visas pārējās krāšņas ir brīvība! *Lielu paldies par šiem krāsainajiem gadiņiem mēs sakām saviem vecākiem, jo viņi ir tie, kas mums palīdzēja kļūt par tik krāsainiem un gudriem taureņiem.*

"Pūciņu" bērni: Raiens, Gustavs, Rasa, Roberts, Diāna, Dagnis, Markuss, Kristīne, Krista, Timurs, Toms, Endijs

Šie kopā pavadītie gadi ir bijis laiks, lai rastu prieku it visā:

✓ ikdienā kopā ar bērniem darot darbiņus, spēlējoties un vienkārši parunājot;

✓ darbojoties kopā ar vecākiem vecāku sapulcēs, dažādajās radošajās darbnīcās un arī izglītojošajās ekskursijās.

Paldies, ka uzticējāties un atbalstījāt mūs!

Lai piepildīti, gaiši un saulaini turpmākie izglītības gadi!

Lielās "Pūcītes"- Anita, Aija un Ilona
Ievas Dēnavas-Ceipinieces foto

ĒRĢĻU NOVADA PAŠVALDĪBAS DOMĒ

Pārskats par 2021. gada maija un jūnija domes sēdēs lemtu

Sēžu norise tiek fiksēta audioierakstā, kuru var noklausīties pašvaldības mājaslapā:
www.ergli.lv

27. maija domes kārtējā sēdē:

- ✓ Pieņēma Ērgļu novada pašvaldības domes saistošos noteikumus Nr.8 "Grozījumi Ērgļu novada pašvaldības domes 2021. gada 28. janvārī pieņemtajos saistošajos noteikumos Nr.1 „Par Ērgļu novada pašvaldības budžetu 2021. gadam”".
- ✓ Saskaņā ar saņemto iesniegumu un izpildītāja sniegto informāciju nolēma iekļaut personu sarakstā uz pašvaldības īpašumā esošo izīrējamo apdzīvojamo platību.
- ✓ Atcēla Ērgļu novada pašvaldības 2019. gada 29. augusta domes lēmumu "Par Ērgļu novada pašvaldības nekustamā īpašuma atsavināšanu".
- ✓ Pamatojoties uz saņemto iesniegumu, nolēma atbrīvot no amata Ērgļu vidusskolas direktori un iecēla Ērgļu vidusskolas direktore vietnieci saimnieciskajā darbībā par Ērgļu vidusskolas direktora pienākumu izpildītāju no 2021. gada 1. jūlija uz laiku, līdz atklāta konkursa rezultātā tiks apstiprināts Ērgļu vidusskolas direktors.
- ✓ Saskaņā ar saņemto iesniegumu nolēma atsavināt atklātā izsolē Ērgļu novada pašvaldības nekustamā īpašuma daļu no zemes vienības 1.32 ha platībā, kas atrodas nekustamajā īpašumā "Ozoli", Sidrabīšos, Sausnējas pagastā, Ērgļu novadā, pēc nekustamā īpašuma atdalīšanas un reģistrēšanas zemesgrāmatā.
- ✓ Izdarīja grozījumus Ērgļu novada Attīstības programmas 2013.-2019. aktualizētajā rīcības un investīciju plānā, papildinot Attīstības programmu ar projektu "Lifta izbūve sociālās aprūpes centra "Kastaņas" ēkā".
- ✓ Nolēma Ērgļu novada pašvaldībai ņemt aizņēmumu Valsts kasē EUR 87 111 apmērā pašvaldības projekta "Lifta izbūve sociālās aprūpes centra "Kastaņas" ēkā" īstenošanai Sausnējas pagastā, Ērgļu novadā, un noteica aizņēmuma atmaksas termiņu - 10 gadi.

17. jūnija domes kārtējā sēdē:

- ✓ Nolēma pārjaunot nomas līgumu par divu zemes vienības daļu ar kopējo platību 5,7732 ha no nekustamā īpašuma "Braki" nodošanu lietošanā uz 10 gadiem saimnieciskās darbības veikšanai.
- ✓ Nolēma atsavināt kustamo mantu - automašīnu HONDA CIVIC -, nodotot to utilizācijai, un izveidot lēmumā noteiktās Ērgļu novada pašvaldības kustamās mantas atsavināšanas komisiju, kura pilnvarota veikt pašvaldībai piederošās kustamās mantas atsavināšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām.
- ✓ Apstiprināja Ērgļu novada pašvaldības 2020. gada publisko pārskatu, kas tiks publicēts pašvaldības mājaslapā internetā: www.ergli.lv.
- ✓ Saskaņā ar saņemto iesniegumu nolēma iekļaut personu sarakstā uz pašvaldības īpašumā esošo izīrējamo apdzīvojamo platību.

Informāciju sagatavoja pašvaldības sekretāre **S. Māliņa**

Pēdējie SAVA novada gadi, jeb uz pārmaiņu sliekšņa stāvēt....

Pagājis pašreizējam deputātu sasaukumam atvēlētais četru gadu periods. Laiks atskatīties uz paveikto.

Galvenā uzmanība šajā periodā tika pievērsta infrastruktūras uzlabošanai. Izdevās veikt smīga sadarbība ar "Latvijas Valsts ceļiem", kā rezultātā beidzot tika rekonstruēta Rīgas iela (par valsts budžeta līdzekļiem, bet apgaismojums par pašvaldības budžeta līdzekļiem). Vēl sadarbībā ar Vidzemes plānošanas reģionu un Satiksmes ministriju izdevās pāņāt autoceļa Ērgļu-Jumurda rekonstrukciju, to noklās ar melno segumu (darbi tiks uzsākti šajā vasarā).

Lieli ieguldījumi tika veikti izglītības iestādēs. Pirmsskolas izglītības iestādē "Pienenīte" pārbūvēts virtuves bloks, to paplašinot un modernizējot, lai varētu ēdināt arī Ērgļu vidusskolas audzēkņus, kā arī labiekārtoti rotaļlaukumi. Vidusskolas ēka tika pielāgota visu klašu - no 1. līdz 12. - apmācību nodrošināšanai (no Rīgas ielas 10 ēkas 1.-4. klases tika pārceltas uz vidusskolas telpām).

Ērgļu sociālās aprūpes centra ēka Ērgļos tika pie jauna lifta, ko daļēji finansēja Rotari klubs, daļēji pašvaldība. Lielas pārvērtības pašlaik piedzīvo otra sociālās aprūpes ēka "Kastaņas", kur tiek ierīkota centrālapkure, renovēta elektroapgāde un ventilācija. Vēl šogad plānā ir ierīkoti šajā ēkā liftu, ir jau izstrādāts būvprojekts un uzsākta finansējuma piesaiste no Valsts kases.

R. Blaumaņa memoriālajā muzejā „Braki” ar Kultūrkapitāla fonda līdzfinansējumu nomainīts zirgu staļa jumts, uzstādīta biroja ēka, tādējādi visbeidzot atbrīvojot avārijas stāvoklī esošo bijušo Rīgas politehniskā institūta atpūtas ēku.

Liela uzmanība tika pievērsta ceļiem un ielām, tos remontējot, rekonstrējot (lielākie ieguldījumi - ceļš "Grīvas- Vārpa" ar 90 procentu ES finansējumu), kā arī asfaltējot (ceļš uz Sauleskalna kapiem, Priežu iela, Saules iela).

Pamatīgi ir "izaudzis" rotaļu un trenāžieru laukums Parka ielā pie slimnīcas. To iecienījuši gan bērni, gan pieaugušie.

Daudz darba ieguldīts publisko teritoriju kopšanā, apzaļumošanā un izdaiļošanā.

Tas viss, kā arī mazāk pamanāmie ikdienas darbi ir mūsu pašvaldības speciālistu un darbinieku veikums. Par to viņiem visiem, visiem - PALDIES!

Paldies sasaukuma deputātiem, īpaši tiem, kuri no sirds strādāja sava novada labā. Nebijām pati satīcīgākā komanda, taču lēmumi tika pieņemti un darbs ritēja pietiekami raiti. Šie bija pēdējie SAVA novada gadi, un esmu pārliecināts, ka nododam labu un stipru mantojumu lielajam novadam.

Ar cieņu,
domes priekšsēdētājs **G. Velcis**

ĒMMS mācību gada noslēgums

Noslēdzies divvainais mācību gads Ērgļu Mākslas un mūzikas skolā. Ja 1. septembrī sanācām atkalredzēšanās priekā ar naivām cerībām visu gadu noturēties klātienē, tad 2. semestris iesākās pilnībā attālināti un turpinājās arī tad, kad vispārīgāko skolu skolēni "drošajās" pašvaldībās drīkstēja ierasties skolā. Mākslas un mūzikas skolām līdz pat mācību gada beigām nebija atļauts kaut daļēji strādāt klātienē. Mums stingri ierobežojumi saglabājās ilgāk. Tikai maijā drīkstējām sākt klātienē individuāli konsultēt tos audzēkņus, kam šogad bija jābeidz skola. Mācībām tā sauktajā "ārtelpā" ilgi nebija piemēroti laika apstākļi.

Neatbalstu attālinātās mācības kā optimālu darba formu profesionālās ievirzes skolās. Arī daļēji attālināta mācīšanās nav labākais variants. Audzēkņiem ir praktiski jāapgūst izvēlēto specialitāšu paši pamati, un to nevar izdarīt attālināti. Sanāc tikai tāda darbības imitēšana. Protams, skolotāji centās izdarīt maksimālo, un arī audzēkņi centās, taču beigās... piekusa vai pat "izdega", lai gan apgūstamā programma tika samazināta un uzdevumi, cik vien iespējams, atviegloti un izpildes termiņi pagarināti.

Ja vecāko klašu un kursu audzēkņi attālinātajās mācībās jau varēja balstīties uz iepriekšējos mācību gadus klātienē apgūto, tad pirmo klašu un kursu skolotājiem tas bija īsts profesionālības, izturības un pacietības pārbaudījums. Paldies visiem vecākiem par atbalstu!

Andra Džiguna foto

Kā pēdējo uzdevumu mākslas nodaļā lūdzām audzēkņiem uzzīmēt komiksu par šo attālināto mācību semestri. Lai gan pirmajā acu uzmetienā šie darbiņi liekas smieklīgi, tomēr tajos parādās patiess pārdzīvojums.

Nācās atcelt noslēguma eksāmenus mākslas nodaļas 6. kursa audzēkņiem. Noslēguma darbi - diplomdarbi tika izstrādāti pilnībā attālināti.

Arī mūzikas nodaļas 6. klases audzēkņi saviem eksāmeniem gatavojās tikai attālināti. Ir sarežģīti eksāmena programmu kvalitatīvi sagatavot, netiekoties ar skolotāju klātienē, bet tikai *zoom* vai *whatsapp*. Tiek zaudēta skaņas kvalitāte, muzikalitāte, par to profesionālā valodā var pastāstīt mūzikas skolotāji.

Par spīti pandēmijas liktājiem šķēršļiem, audzēkņi, lai gan attālināti, 2. semestrī ir arī piedalījušies konkursos.

Pētera Leiboma audzēknis Pauls Jukāms piedalījās X Starptautiskajā mazpilsētu un lauku mūzikas skolu konkursā pūšaminstrumentu spēles audzēkņiem "Ozolnieki 2021". Pauls bija sagatavojis divus skaņdarbus - R. Paula "Zied ievas Siguldā" un P. Šūmaņa "Jautrais zemnieks". Ar pavadījumu viņam palīdzēja Ieva Vilnīte. Konkurssam bija jāiesūta ieraksts *youtube* kanālā, un te liels paldies Antrai Dičai-Milnei par nesavtīgu palīdzību.

Mākslas nodaļas audzēkņi 2. semestrī attālināti gleznoja darbus vizuālās mākslas konkursam "Jāzepa Vītola mūzika"; 2021. gada tēma - "Pļava". Noklausoties J. Vītola simfonisko poēmu "Līgo", vajadzēja uzgleznot stilizētu pļavas ziedu kompozīciju guāša tehnikā. Skolotāja Vizma Veipa konkursam nosūtīja septiņus darbus.

Par spīti attālinātajai darbībai, semestra darbu skate mākslas nodaļā tomēr patīkami iepriecināja. Lai gan paveiktais darbu apjoms bija vismaz uz pusi mazāks nekā mācoties klātienē, redzējām, ka iepriekšējos gados klātienē praktiski apgūtais audzēkņiem ir palīdzējis arī šajā laikā. Mūsu darbs nav bijis veltīgs.

Ir prieks par šī gada skolas absolventiem. Šogad jau 30. izlaidums!

Četras mākslas nodaļas audzēknes savus darbus, tāpat kā pagājušajā pavasarī, aizstāvēja attālināti, iesūtot video ar sava noslēguma darba stāstu. Keita Una Daumane apgleznoja pašas krāsotus auduma maisiņus ar zemūdens dzīvju iemītniekiem; Emīlija Grīnberga pirmo reizi izmēģināja spēkus datorgrafikā, zīmējot savas paralēlās pasaules. Evelīna Estere Jansone gleznoja ceļojumu laikā, savās gleznās attēlojot gadalaiku tēlus. Evelīna mūsu skolu beidz otrreiz - pagājušajā gadā viņa saņēma dokumentu par mūzikas skolas pabeigšanu. Laura Gunita Lapiņa savās gleznās rāda, kā atnāk pavasaris. Noslēguma darbi visu vasaru apskatāmi saietā nama 2. stāvā.

Mūzikas nodaļā absolvēja flautistes - Līna Madsena un Paula Konovalova, skolotāja Ivara Rutmaņa audzēknes, un saksofonisti Manuela Hofmane un Sendijs Vīgubs, viņu skolotāja ir Evija Dāve. Skolotājam šis gads ir īpašs ar to, ka arī pašai jābeidz Mūzikas akadēmija.

Evijas Dāves foto

Kā izlaidumā atzīmēja mūzikas nodaļas vadītāja Mārīte Taškāne, viņai kā klavierespēles skolotājai ir prieks, ka šī gada absolventi savas obligātās klavieres ir apguvuši pat labāk par dažu līdžu pianistu. Par to varēja pārliecināties arī izlaidumā, kad līdztekus savam instrumentam audzēkņi spēlēja arī klavieres.

Jā, mums 4. jūnijā jau drīkstēja būt izlaidums! Un pat ar vecākiem, lai gan ievērojot noteikto distanci. Un bija labi ārā pie saietā nama; arī vēlēšanu komisija, kas strādāja saietā namā, varēja noklausīties izlaiduma koncertu.

Un māksliniekiem drīkst notikt vasaras prakse ārā. Gleznojām un zīmējam!

Izglītības ministrija sola, ka 1. septembris būs klātienē, un es ceru, ka 2., 3. un visi tālākie mācību darba datumi arī būs klātienē ne tikai vispārīgāko skolām, bet arī profesionālās ievirzes skolām.

Nākamajā mācību gadā būsīm jau Madonas novada Ērgļu Mākslas un mūzikas skola. Ko tas mums mainīs skolas darbībā, to laiks un jaunie deputāti rādīs. Bet iespēja apgūt mākslu un mūziku Ērgļos paliek tikmēr, kamēr būs audzēkņi un skolotāji, un sabiedrības atbalsts.

Iveta Pedele,
Ērgļu Mākslas un mūzikas skolas direktore

ĒM Skolu Ziņas

Ērgļu novada skolu izdevums

2021. gada JŪNIJS

Nr. 6 (206)

Redaktores sleja

Beidzot ir pienākusi visu skolēnu un siltummīļu ārkārtīgi gaidītā un noteikti nopelnītā vasara. 9. klases un Mākslas un mūzikas skolas izlaidumi ir pagājuši un nosvinēti, kamēr skolas "seniori", divpadsmitie, vēl ir uz skolas pabeigšanas sliekšņa. Jebkurā gadījumā pie vasaras ritma jau noteikti ir pierasts, un pati vasara rit pilnā sparā, priecējot mūs ar karstām dienām. Daudzi jaunieši ir sastopami, iegūstot pieredzi vasaras darbos. Un lielākā daļa, bez šaubām, ir jau atklājuši peldsezonu.

Garie un gaišie vakari nes vēsmas, kas atgādina par gaidāmajiem Līgo un Jāņu svētkiem.

Atgādinu izbaudīt vasaru un novēlu atpūsties, pavērot zvaigžņoto debesjumu, tomēr neaizmirst arī pilnveidot sevi!

Katrīna Rešņa

2020./ 2021. mācību gada sasniegumi

Šim mācību gadam var piedēvēt dažādas īpašības, taču saukt to par parastu ir ļoti grūti. Šis gads mums ir mācījis pacietību, patstāvību un parādījis arī to, cik ātri mēs spējam pielāgoties jaunām situācijām. Lai arī skolas gaitēni šogad lielākoties skuma pēc skolēnu čalām un delverībām, tomēr mācību darbs ne brīdi nerimās ne skolotājiem, ne skolēniem un tā rezultātā ir gūti vareni panākumi. Mūsu skolēni un skolotāji ir parūpējušies, lai Ērgļu vidusskolas vārds skan tuvu un tālu, tāpēc paldies sakām:

Ievai Radzvilavičai, kura ieguva 1. vietu gan starpnovadu angļu valodas, gan starpnovadu filozofijas olimpiādēs, 2. vietu starpnovadu latviešu valodas un literatūras olimpiādē un 1. vietu R. Blaumaņa literārās prēmijas konkursā;

Katrīnai Rešņai par iegūto 1. vietu starpnovadu vēstures olimpiādē un par godalgoto vietu vēstures eseju konkursā "Ko es darītu 16. maija rītā?";

Kārlim Dūdumam, kas ieguva 2. vietu starpnovadu matemātikas olimpiādē;

Gunai Nikolajevai par iegūto atzinību starpnovadu matemātikas olimpiādē;

Paulai Konovalovai, Patrīcijai Dreiblei un Līnai Madsenai par iegūto atzinību Liepājas atklātajā programmēšanas olimpiādē;

Gunai Nikolajevai, Rihardam Balodim-Bertmanim, Santai Kalniņai, Jurgim Zommeram, Aivijai Putniņai, kuri kļuva par "Latvenergo" koncerta erudīcijas konkursa "FIZMIX Eksperiments" finālistiem;

Alīnai Mušai par iegūto atzinību R. Blaumaņa literārās prēmijas konkursā un 3. vietu I. Indrānes literārās prēmija konkursā;

Emīlijai Zommerei, kura ieguva godalgoto vietu vēstures eseju konkursā "Ko es darītu 16. maija rītā?";

Ancei Millerei par iegūto 1. vietu Latviešu valodas aģentūras radošo darbu konkursā "Mans grāmatplaukta stāsts";

Undīnei Ceplītei par iegūto nomināciju "Lielais stāstnieks" stāstnieku konkursā.

Šie lielie rezultāti tikai vēlreiz pierāda, cik daudz mēs spējam, ja tikai vēlamies! Lai mierīga un skaistiem notikumiem bagāta vasara, un tiekamies 1. septembrī!

Klīnta Ieleja,

Ērgļu vidusskolas direktores vietniece audzināšanas jomā

9. klases izlaidums

Ražas laiks skolā ir nevis rudens, bet vasaras sākums - jūnijs. Tad 9. un 12. klašu skolēni saņem dokumentus par attiecīgā izglītības posma beigšanu.

Šogad 11. jūnijs bija ilgi gaidīti svētki 26 pamatskolas absolventiem. Kopā ar vecākiem un skolotājiem jaunieši atcerējās bērnudārza un skolas gadu jaukos un skumjos brīžus, nopietno mācību darbu un draiskulīgās blēņas.

Šā gada 9. klases audzēkņu vidū ir skolēni, kuri attālināto mācību laikā spējuši sasniegt teicamus un izcilus vērtējumus, parādīt

labus rezultātus starpnovadu mācību olimpiādēs, veiksmīgi piedalīties valsts mēroga konkursos. Pamatskolas gados daudzi šīs klases pārstāvji ir bijuši tautas deju kolektīva dalībnieki, kā arī aktīvi domnieki, skolas pasākumos ienesuši jautrības dzirksti ar saviem interesantajiem, atraktīvajiem priekšnesumiem.

Uz tikšanos rudenī Ērgļu vidusskolas 10. klasē! Lai veiksmīgi skolas gadi pārējiem citās izvēlētajās izglītības iestādēs!

Ilze Enģe, 9. klases audzinātāja
Klāva Andriksona foto

Sporta spēļu vasaras nodarbības

Laikā no 1. līdz 11. jūnijam katru darbadienu skolas sporta laukumu piepildīja sparīgi 1. - 6. klases sportot gribētāji.

Sporta spēles. Skolēni varēja izvēlēties, kuru no tām katrā dienā spēlēs. Izvēlēs dominēja futbols, kuru spēlēja gan zēni, gan meitenes. Bērni apguva futbola spēles elementus, darbību komandā skolotāju Alda Oltes un Ivara Budzes vadībā.

Orientēšanās treniņi. Nemainoties epidemioloģiskajai situācijai valstī, vēl joprojām netiek sacensības orientēšanās sportā. Bet tas neliedz strādāt treniņos, kur skolēni nostiprina zināšanas par orientēšanās sportu un attīsta savu vispārējo fizisko sagatavotību.

Beidzoties neierastajam mācību gadam, tomēr orientēšanās treniņi nebeidzas arī jūnijā.

Apģūstot futbola pamatelementus.

Orientēšanās treniņš.

Mēs turpinām trenēties. Uzsvars treniņos tiek likts uz vispārējās fiziskās sagatavotības attīstīšanu, skriešanu. Treniņos arī tiek strādāts pie tā, lai skolēni nostiprinātu zināšanas par orientēšanās sporta apzīmējumiem, tiek doti dažādi uzdevumi atmiņas trenēšanai, orientēšanās karšu puzzles un citi ar orientēšanās sporta apzīmējumiem saistīti uzdevumi. Skolēniem siltajā laikā patīk uzdevumi ar kontrolpunktiem, līdz ar to viņi veic dažādas orientēšanās distances Ērgļos esošajās orientēšanās kartēs, orientēšanās labirintus vai citus uzdevumus ar kartēm.

Cerams, ka drīzumā situācija valstī mainīsies un tiks dota atļauja sacensībām, lai skolēni savas zināšanas var likt lietā praksē. Ejam dabā, skrienam un ceram, ka drīz tiksīmies orientēšanās sporta distancē mežā!

Elīna Svilpe, orientēšanās pulciņa vadītāja
Indras Ronas foto

E- deju svētki

Šogad Dziesmu un deju svētki notika neierastos apstākļos. Apmulsuši bija gan bērni, gan skolotāji, gatavošanās tika pārtraukta vairākus mēnešus, kad kolektīvu dalībnieki nevarēja tikties, sadejoties kopīgos mēģinājumos.

Bet liels darbs ir ieguldīts laikā no iepriekšējiem svētkiem. Tādēļ, lai gūtu gandarījumu un noslēguma sajūtu, Ērgļu vidusskolas kolektīvi piedalījās projektā "Svinēt sauli".

Katrs kolektīvs 26. maijā izdejoja savus deju soļus zoom platformā, ņemot vērā svētku virsvadītāju no Rīgas, kuri arī piedalījās ierakstā, ieteikumos. Dziesmu un deju svētki nenotiks klātienē, bet būs redzami e-vidē. Šo projektu varēs redzēt televīzijā pirms Līgo svētkiem - 20. jūnijā.

Ja epidemioloģiskā situācija ļaus, Ērgļu vidusskolas deju kolektīviem būs iespēja rudenī piedalīties Menģeļu koru saietā un uzstāties tā dalībniekiem.

Paldies bērniem, kuri piekrita piedalīties projektā, vecākiem, kuri atbalstīja, skolotājiem, kuri palīdzēja ieraksta tapšanā.

Antra Grinberga, deju kolektīvu vadītāja
Ineses Šaudiņas foto

Ārkārtējais mācību gads Ērgļu vidusskolā

Noslēdzies kārtējais mācību gads. Taču vārdu "kārtējais" laikam labāk būtu aizstāt ar vārdu "ārkārtējais". Ļoti atšķirīgs bija šis mācību laiks. No 35 mācību gadā paredzētajām nedēļām lielu laiku daļu mācījāmies attālināti. 7. - 11. klases skolēni skolā savos solos sēdēja un skolotāju klausījās un mācījās klātienē tikai deviņas nedēļas, tas ir tikai 26% no visa mācību laika. Labāk veicās 1. - 6. klases skolēniem, jo Ērgļu novads bija tā saucamo drošo pašvaldību skaitā un mūsu skolēni varēja būt skolā krietni ilgāk nekā citās pašvaldībās. 5. - 6. klases skolēni mācījās klātienē 18 nedēļas, kas ir aptuveni puse no mācību laika, bet vislaimīgākie bija mazie sākumskolēni, jo viņi bija skolā lielāko daļu mācību laika, un tikai sešas nedēļas pavadīja, mācoties mājās, ar skolotāju satiekoties tikai zoom stundās un uzsmaidot cits citam caur datora ekrānu.

Vecāki uzdod jautājumu, vai šādā veidā bērni būs kaut ko iemācījušies. Atbilde ir gan "jā", gan "nē".

Skolēni būs iemācījušies dzīvīvi tik neieciešamo sava darba plānošanu un patstāvīgu organizēšanu, ko mūsdienīgu kompetenču izglītībā sauc par pašvadības prasmēm. Edurio vecāku aptaujas rezultāti mācību gada noslēgumā liecina, ka pēc vecāku domām aptuveni puse skolēnu ir apguvuši šīs prasmes ļoti labi - 15% un drīzāk labi - 32%. Taču trešā daļa vecāku domā, ka pašvadības prasmes skolēni ir apguvuši tikai viduvēji - 34%.

Attālinātajā mācību procesā lielākā daļa skolēnu ir apguvuši digitālās prasmes (mācīšanās platformu, e-klases izmantošanu, informācijas meklēšanu, darba noformēšanu u.c.). Vecāku aptaujas rezultāti liecina, ka pēc vecāku domām gandrīz puse skolēnu ir apguvuši šīs prasmes ļoti labi - 23% un drīzāk labi - 51%. Tikai neliela daļa vecāku domā, ka digitālās prasmes skolēni ir apguvuši tikai viduvēji - 19% vai slikti - 8%.

Nākamais mācību gads, kad, cerams, skolotājiem un skolēniem beidzot būs iespēja mācīties skolā, rādīs patieso ainu, ko reāli skolēni ir apguvuši. Skolotāji pašreiz uzskata, ka nāksies soli atkāpties, vēlreiz iedziļināties mācību

Skolas darbinieku kolektīvs mācību gada noslēgumā.

priekšmetu saturā. Mācību vērtējumi liecībās ir labi, taču skolēni paši atzīst, ka tie ne vienmēr rāda patiesās zināšanas, jo izmantotas dažādas metodes, lai gūtu labu atzīmi. Labākā metode ir izmantot mācību materiālus, lai atrastu un apstrādātu informāciju no grāmatām un interneta un atspoguļotu pārbaudes darbā. To mūsdienās sauc par mācīšanās stratēģijām un tās skolai ir arī turpmāk jāattīsta. Sliktākais veids, kā dabūt labu atzīmi, ir izmantot drauga jau gatavu darbu. Un to visos laikos sauc par špikošanu un negodīgu rīcību.

Lai cik mums visiem bijis grūti aizvadītajā mācību gadā, tomēr iepriecina, ka visi esam saglabājuši pozitīvu attieksmi pret skolu. Vecāku aptauja rāda, ka lielākā daļa vecāku, tas ir 85%, ieteiktu Ērgļu vidusskolu citiem vecākiem kā labu vietu, kur gūt zināšanas. Šī ir lieliska ziņa, kas liek skolai un skolotājiem lepoties ar savu darbu un sajūst gandarījumu par vecāku uzticēšanos. Ir prieks, ka aiz fasādes mēs redzam skolas patieso vērtību. Arī skolotāju aptauja liecina, ka lielākā daļa

pedagogu, tas ir 88%, ir apmierināti ar savu darbu skolā kopumā un sasniegtajiem rezultātiem. Savstarpējā sapratne un uzticēšanās ir labs pamats, lai pēc vasaras atpūtas, kas tik ļoti nepieciešama gan skolēniem, gan vecākiem, gan skolotājiem, uzsāktu jaunu darba cēlienu vasaras nogalē. Vecāku kopsapulcē septembrī būs iespēja analizēt vecāku un skolotāju viedokļus un ieteikumus detalizēti un balstīties uz tiem, lai mūsu skola kļūtu vēl labāka.

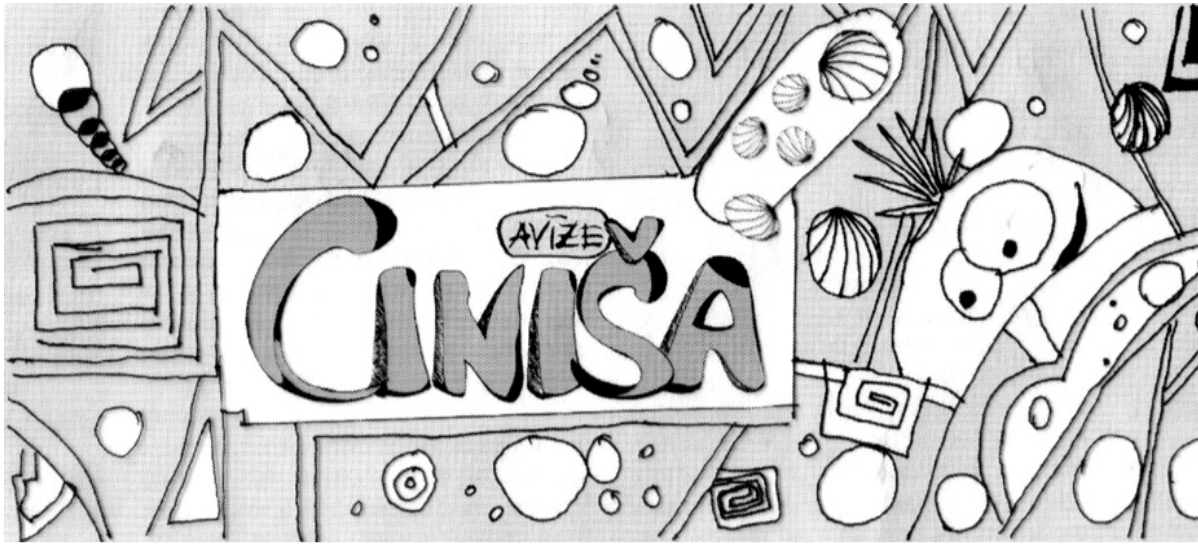
Paldies visiem, kuri bijām kopā! Paldies vecākiem par atsaucību un atbalstu, paldies skolēniem par iedvesmu un mīlestību, paldies skolotājiem par sadarbību un prasmi nenogurt pārmaiņās!

Lai visiem daudz saules un prieka!

Inese Šaudiņa, Ērgļu vidusskolas direktore
Marutas Bitītes foto

"Skolu Ziņas"

Redaktore: Katrīna Rešņa 10. klase, Signe Solovjeva, 10. klase. Izdevējs: Ērgļu novada pašvaldība.
Adrese: Rīgas iela 10, Ērgļu pagasts, Ērgļu novads, tel. 64871299. Iespiests: SIA "Erante", Madonā, Saieta laukumā 2a.
Metiens 1100 eksemplāri

Skolas literārā avīze

2021. gada jūnijs Nr. 6 (185)

“Mesties kādā radošā aicinājumā - tā ir brīnišķīga viesošāns un atklāsme pašam savas personības bagātību bankā.”

Ilze Indrāne

Praulienas pamatskola sadarbībā ar Madonas novada pašvaldību aicināja Cesvaines, Ērgļu, Lubānas, Madonas un Varakļānu novada skolu 5.-9. klašu skolēnus piedalīties **Ilzes Indrānes 10. literārās jaunrades konkursā**. 7.-9. klašu skolēniem piedāvātās tēmas bija - “Tīrs pagalmis ir i karaļnama rota” (I. Indrāne.), Mana miniatūra.

Ērgļu vidusskolas 8. klases skolniece **Alīna Muša ieguva 3. vietu** ar miniatūru “Ar Tevi”, bet **Samanta Ungure - 5. vietu** ar radošo darbu “Tīrs pagalmis ir i karaļnama rota”. Ar meiteņu darbiem varat iepazīties “Ērgļu Novada Ziņu” aprīļa numurā. Apsveicam!

Demokrātijas nedēļas ietvaros jau otro gadu norisinājās vēstures eseju konkurss. Šogad tā tēma bija “Ko es darītu 16. maija rītā?”. Skolēni un studenti tika aicināti padomāt par to, vai pēc Kārļa Ulmaņa un viņu domubiedru vadītā 15. maija apvērsuma bija vēl iespējams ko mainīt, lai atjaunotu valstī demokrātiju. Kā vajadzēja rīkoties valsts amatpersonām, citiem politiski aktīviem cilvēkiem? Lai pārdomas būtu personiskākas, eseja bija jāraksta, iemiesojoties izvēlētajā notikuma dalībnieka tēlā.

Šī konkursa vērtēšanas īpatnība ir tā, ka skolēnu darbus vērtē Latvijas augstskolu - Latvijas Universitātes, Rīgas Stradiņa universitātes, Rīgas Juridiskās augst-

skolas pasniedzēji, bet studentu darbus vērtē vēstures skolotāji. Savukārt no labākajiem darbiem politiķi, valsts amatpersonas, rakstnieki izvēlas, kuriem piešķirt savas balvas. Šogad galvenās balvas sagādāja:

Eiroparlamentārietis Ivars Ijabs - brauciens uz Briseli;

Latvijas Valsts prezidents Egils Levits - saruna pilī;
No Latvijas Politologu biedrības Iveta Reinholde - līderu izglītība;

No Vēstures un sociālo zinību skolotāju biedrības Baiba Atmane - dalība sarunu festivālā LAMPA 20. un 21. augustā Cēsīs;

No Publisko tiesību institūta Arvīds Dravnieks - dalība Bīriņu konstitucionālās tiesībspolitikas seminārā 25.-27. augustā un tikšanās ar esejistu izvēlētajām Latvijas amatpersonām, arī latviešiem Eiropas Padomes vai Eiropas Savienības iestādēs.

Mūsu skolas divas skolniece šajā konkursā kopā ieguva piecas balvas.

Katrina Rešņa no 10. klases ieguva divas balvas - brauciens uz Briseli, tikšanās ar Valsts prezidentu.

Emīlija Zommere no 12. klases ieguva trīs balvas - grāmata par konstitucionālajām tiesībām, iespēja piedalīties diskusiju festivālā “Lampa” darbnīcā “Kāpēc es rakstu” (izvēlētais rakstnieks Andris Akmentiņš), iespēja nākamajā semestrī papildus izglīties LU Jauno līderu skolā.

Kas ir vasara

2. klase.

Pēdējās maija dienas bija pilnas gaidu - tūlīt, tūlīt klāt būs brīvlaiks. Tāpēc skolēni kopā ar dzejnieku meklēja atbildi uz jautājumu -

J. Baltvilks “Kas ir vasara?”

Uz mūsu jautājumu “Kas ir vasara?”

Taurenis atbildēja:

-Vasara ir liela, raiba,

Puķaina pļava...

Tālāk dzejoli turpina 2. klases skolēni:

Miks Smeilīs teica: Peldēšanas sacensības, liels karstums, silts ūdens, zaļas lapas, garāka diena, īsāka nakts, silts ābeles.

Sabiņa Geduša teica: Skaists gadalaiks! Es to ļoti mīlu un man patīk! Kā viss zied! Un es esmu šokā, ka šogad ir daudz ziedu.

Emīlija Apsīte teica: Vasara ir, kad ir ļoti silts un kad var iet peldēties un sauļoties, un gērbties šortos un īsos krekliņos, kad var palikt pa nakti teltīs un kuriņāt ugunsgrāvis. Un pats galvenais un foršākais - svinēt Jāņus. Un Jāņos var negulēt visu nakti.

Elizabete Rūnīka teica: Vasara ir, kad saule spīd, kad līst lietūs un kad ir ļoti karsti.

Anna Rešņa teica: Vasara ir skaista, var sauļoties un

peldēties, un pats labākais ir, ka nevajag daudz gērbties.

Kate Māliņa teica: Vasara ir silta, saulaina, krāsaina, jauka.

Kristena Picka teica: Tā ir jauka, tie ir saulaini mēneši. Man vasarā patīk siltums, jaukums, labums.

Miks Ielejs teica: Vasara ir saulains gadalaiks!

Laima Lelda Kalniņa teica: Vasara ir skaista, silta pasaule, kura ilgst trīs mēnešus. Koki plīvo, saule ļoti silda, ka pat peldēties gribas.

Beāte Bukovska: Vasara ir karsts laiks, kurā var peldēties, pavadīt laiku ar ģimeni, un skola ir beigusies. Vasarā var braukt ceļojumos, pavadīt laiku ar draugiem.

Mārcis Petročenkova teica: Vasara ir siltas dienas. Šašliku var cept. Un 11.00 var neiet gulēt.

Miks Fūrmanis teica: Vasara ir silts gadalaiks. Vasarā ir tauriņu pilns.

Rūdolfs Štīls teica: Vasara ir silts laiks un slinkošana, arī daudz aktivitāšu.

Lai tā arī notiek!

Sandras Stankevičas foto

Ko es darītu 16. maija rītā? Valsts prezidents Alberts Kviesis

Pulkstenis rāda 2.00 naktī. Kārlis Ulmanis ir ieradies Rīgas pilī un paziņojis, ka kopā ar saviem domubiedriem ir veicis valsts apvērsumu. Tas ir pirmais šāds gadījums neatkarīgās Latvijas pastāvēšanas laikā, un pārstiegums par notikušo neļauj man nekavējoties sākt meklēt risinājumus, ko es varu paveikt kā Valsts prezidents un jurists. Mani mulšina doma, ka apvērsuma rīkotāji ir tās pašas personības, kas ir aktīvi piedalījušās demokrātiskās Latvijas radīšanā un nostiprināšanā. Turklāt kritiska nozīme tajā ir partijai, kuras biedrs esmu - Latviešu Zemnieku savienībai. Vai Kārļa Ulmaņa apgalvojums, ka tuvākajā laikā tiks izstrādāta jauna Satversme, ir patiess? Vai tikai ar apvērsumu ir iespējams panākt saskaņu starp partijām? Tomēr apvērsums jebkurā gadījumā ir ārkārtīgi prettiesiska darbība, un man kā Valsts prezidentam ir jārīkojas. Ko es varu darīt, lai atgrieztu demokrātiju?

16. maija rītā Rīgas ielās ir parādījušies K. Ulmaņa un J. Baloža parakstīts manifests, kurā tiek paziņots, ka „mūsu rīcība nav vērsta pret Latvijas demokrātiju, viņa grib panākt, lai partiju cīņas nenomāktu tautas veselīgo garu un tautas gribu”. Arī daudz kur citur es lasu, ka viens no Ulmaņa apvērsuma cēloņiem ir ievērojamas nesaskaņas partiju starpā un ekonomikas sliktais stāvoklis. Es nevaru noliegt, Lielā depresija neapšaubāmi bija ietekmējusi pasaules finanšu procesus, ieskaitot arī Latvijas, kurā 1932. gads bija īpaši smags, tomēr mums izdevās noturēt salīdzinoši stabilu valūtas sistēmu, tādējādi jau šī, 1934. gada, sākumā Latvijas ekonomika sāka atkopties, un man nelikās, ka šajā jomā jauns pārvaldes veids būtu vajadzīgs. Kā arī Satversme pārāk lielas pilnvaras bija piešķirusi likumdošanas varai - rezultāts bija vāja izpilde vara. Tomēr šīs nepilnības nebija tik nozīmīgas, lai radītu parlamentāro krīzi. Normālos apstākļos Saeima ar daudzām sīkām partijām aizvien spēja labi funkcionēt. 1934. gada sākumā Latvija jau bija tikusi pāri viszēmakajam posmam ekonomiskajā krīzē, tādējādi pat sīkpartijiska Saeima ir spējīga funkcionēt jebkurā gadījumā.

Man ir radušies jautājumi par apvērsuma cēloņiem, un es iedomājos, ka tas kaut kādā mērā ir saistīts ar Satversmes izmaiņu projektu, kuru 1933. gada novembrī Latviešu Zemnieku savienība iesniedza apspriešanai, kas, vienkārši runājot, paplašinātu un stiprinātu Valsts prezidenta pilnvaras un samazinātu Saeimas varu. Es, būdams zemsavietis, savā Jaungada uzrunā atbalstīju grozījumus. Tomēr tajos tika veikti labojumi, un dažas dienas pirms to pieņemšanas K. Ulmanis ir veicis apvērsumu. Lai gan viņš ir šīs reformas autors, tomēr es pieļauju, ka viņš jau reformas iesniegšanas laikā bija nolēmis veikt valsts varas maiņu. Iespējams, šādā veidā K. Ulmanis vēlējās radīt situāciju, kuru varētu atrisināt vienīgi apvērsums.

Kaut gan es atbalstīju Satversmes reformu, kura vairākos politiskajos darbiniekos bija radījusi bažas par saistību ar autoritāru režīmu, taču man nebija nekādas vēlmes Latviju un tās iedzīvotājus pakļaut diktatūrai. Tieši demokrātiska Latvija bija sapnis, cerība, uz ko es kopā ar saviem kolēģiem biju tiecies jau pašā tās sūpuļī un arī vēlāk, to cenšoties nostiprināt. Šāda fakta ietekmē man ir jādarbojas, lai atgrieztu iepriekšējo demokrātisko valsts pārvaldes sistēmu, pat ja tas nozīmē pavērsties pret saviem partijās biedriem.

Man gan kā Valsts prezidentam, gan kā personai ar jurista profesiju ir vērtējama izredzes demokrātijas atjaunošanai, un šo uzdevumu es varu veikt no dažādiem aspektiem. Pirmkārt, situācija valstī nav precīzi definēta. Balstoties uz manis iegūto informāciju, K. Ulmanis, kas ir ne tikai Latvijas Ministru prezidents, bet arī ārlietu ministrs, jau šajā pašā dienā, 16. maijā, ir telegrafējis Latvijas sūtņiem ārzemēs, ka: “Valdība šonakt izziņojusi izņēmuma stāvokli.” Rīgas ielas ir pilnas ar afišām par kara stāvokli. Ņemot vērā to, ka K. Ulmanis ir prettiesiski apturējis Satversmes darbību, tad aizvien, balstoties uz Latvijas valsts pamatlīkumu, izņēmuma stāvokli var izsludināt Ministru kabinets, bet karu var pasludināt Valsts prezidents pēc Saeimas lēmuma. Turklāt kara stāvoklis ir Saeimas un prezidenta prerogatīva.

Es plānoju izmantot savas prezidenta pilnvaras un sasaukt Saeimu, kas lemtu par kara pasludināšanu. Uz Saeimas lēmumu es varēšu izsludināt kara stāvokli. Otrkārt, lai gan apvērsums ir samērā mierīgs un vienīgā izšautā lode tika raidīta griestos, apvērsuma organizatori svarīgākajos objektos ir izvietājuši aizsargu, policijas un armijas vienības. Tomēr Satversme nosaka, ka „Valsts Prezidents ir valsts bruņotā spēka augstākais vadonis. Kara laikā viņš ieceļ virspavēlnieku”. Es izmantošu šo prezidenta prerogatīvu un atsaukšu bruņoto spēku daļas no to uzdevuma. Jebkurā gadījumā, vai bruņoto spēku daļas atkāptos vai nē, es grasos ieceļt par armijas virspavēlnieku kādu demokrātījāi uzticamu, profesionālu un sabiedrībā populāru komandieri vai ģenerāli. Man prātā jau ir pirms mēneša atvaļinātais ģenerālis Kārlis Goppers, kas ir arī pazīstams sabiedriskais darbinieks un dažādu organizāciju, ieskaitot Latvijas skautus, biedrs, vadītājs. K. Goppers pirms atvaļināšanas bija Vidzemes divīzijas komandieris un Rīgas garnizona priekšnieks. Šo amatu pēc viņa ir ieņēmis Krišjānis Berķis, kas ir iesaistīts apvērsuma veiksānā. Kārļa Goppera pieredze un popularitāte noteikti nāktu par labu viņa virspavēlnieka amata izpildei, un tādējādi viņš spētu ietekmēt autoritārā režīma pastāvēšanas jeb, tieši otrādi, novēršanas gaitu. Treškārt, Ulmaņa vadība ir atļaidusi Saeimu, ko drīkst realizēt tikai tauta pēc prezidenta aicinājuma. Balstoties uz šo nosacījumu, es informēšu Latvijas iedzīvotājus, kā arī aicināšu Saeimu turpināt savu darbību. Tā kā K. Ulmanis aizvien ir ministru prezidents, tad sekojoši es aicināšu Saeimu izteikt K. Ulmanim neuzticību. Ceturtkārt, es gatavojos izmantot Valsts prezidenta priekšrocību sasaukt valdības ārkārtas sēdi un pats noteikt tās dienaskārtību.

15. maija apvērsums ir bijis rūpīgi un slepeni plānots, taču tas satur dažādas nepilnības un „caurumus”, kurus var izmantot atbilstošās amatpersonas, ieskaitot arī mani, 3. Valsts prezidentu, demokrātijas atjaunošanas labā. Turklāt es varu izmantot Satversmē paredzētās Valsts prezidenta priekšrocības divu gadu laikā. Ir neiespējami paredzēt, kādu ieguldījumu demokrātijas nostiprināšanā sniegs mana pretošanās, taču, bez šaubām, tas būs atstājies ievērojamu zīmogu laika rīvējumā.

Katrina Rešņa, 10. klases skolniece

Jaunumi "Meņģelos"

Ieskatš Ērgļu vidusskolas un Ērgļu mākslas skolas audzēkņu darbu izstādē „Robežas”.

Neparasti ir iesākusies vasaras darba sezona Brāļu Jurjānu memoriālajā muzejā „Meņģeļi”. Ļoti cerējām, ka sezonu varēsīm iesākt, kā ierasti, maijā sākumā, tomēr šogad muzeja durvis varējām vērt tikai 3. jūnijā. Neņemot to vērā, 18. maijā neklātienē organizējām Muzeju nakts pasākumu. Št gada tēma bija ”Robežas”. Tā kā šis ir brāļu Jurjānu jubileju gads, tad Muzeju nakstī sazinājāmies ar tiem Latvijas muzejiem, kuru personībām ir bijusi nozīme brāļu Jurjānu dzīvē. ”Meņģeļu” muzeja vadītāja uz sarunu aicināja kolēģus no J. Vītola memoriālā muzeja ”Anniņas”, Piebalgas muzeju apvienības ”Orisāre”, Kr. Barona muzeja un Pastariņa muzeja. Sarunas papildināja muzikāli mežradnieku solo, tostarp arī Maestro Arvīda Klišāna sveiciens. Raidījumu var noskatīties sociālajā medijā ”KOPĀ” interneta vietnē: www.facebook.com un www.youtube.com kanālā Latviešiem KOPĀ.

Št gada Muzeju nakts tēmu ”Robežas” savos radošajos darbos atspoguļojuši arī Ērgļu vidusskolas un Ērgļu mākslas skolas audzēkņi. Visas vasaras garumā izstāde būs aplūkojama ”Meņģeļu” klētiņā. Paldies audzēkņiem un skolotājiem Vizmai Veipai!

Vienlaicīgi ar muzeja atvēršanas sezonu saņēmām priecīgu ziņu, ka Brāļu Jurjānu memoriālajam muzejam ”Meņģeļi” ir piešķirta atkārtota akreditācija uz pieciem gadiem. Akreditācija tiek veikta, lai nodrošinātu kvalitatīvu, profesionālu, uz sabiedrības interesēm un vajadzībām orientētu muzeju darbību.

Arī šogad ieeja muzejā ir bez maksas. Gaidīsim ikvienu ”Meņģelos” katru dienu (izņemot pirmdienas) no plkst.10.00 līdz 17.00. Atgādinām, ka, apmeklējot muzeju, ir jāievēro valstī noteiktie epidemioloģiskie drošības noteikumi.

Ieva Vilmīte,
Brāļu Jurjānu memoriālā muzeja ”Meņģeļi” vadītāja
Ievas Vilmītes foto

Muzeju nakts ”Brakos”

15. maijā Latvijā aizritēja Muzeju nakts, kuras tēma šogad bija ”Robežas”. Tā kā joprojām bija jāievēro stingri pandēmijas ierobežojumi, tad muzejiem nācās domāt dažādas aktivitātes, lai nevicinātu cilvēku pulcēšanos.

”Braki” piedāvāja ielūkoties muzeja video arhīvā ”Laiku robežas ”Brakos””, kas atrodams mājaslapā www.braki.lv. Video varēja iepazīties ar plašu materiālu klāstu par notikumiem, kas bijuši ”Brakos” vairāk nekā 10 gadu garumā.

Gatavojoties Muzeju nakstij, jau no 1. maija varēja piedalīties foto orientēšanās spēlē ”R. Blaumanis. Ērgļi. ”Braki””. Tā bija iespēja iepazīties ar Ērgļu un ”Braku” vietām, kas saistītas ar rakstnieku Rūdolfu Blaumanis. Spēles dalībniekiem nācās izzināt Ērgļu muižas teritoriju, Blaumanim veltītās piemiņas zīmes, dažādas iestādes un, protams, ”Brakus”. Rezultāti bija jāiesūta līdz 15. maija vēlam vakaram. Spēlē iesaistījās ne tikai ērgļenieši, bet arī kaimiņu novadu iedzīvotāji. Apsveicam uzvarētājus - komandu ”Trīnes+”, Kalvi Kaļvu un Tiltanovu ģimēni. Apvienības ”Mana Filmu Studija” speciālbalsa komandai ”Trīnes+”.

15. maija vakarā muzeju varēja arī iepazīt, ejot pārgājienā ”Viņa majestāte - Robežas”. Nogriežoties no lielā ceļa, kas ved uz ”Brakiem”, ceļa malā bija novietotas darba lapas ar uzdevumiem. Pavisam varēja aplūkot un izzināt septiņas dažādas robežzīmes - pastkastīte, ceļš, akmens, māja, kupica, ūdens, koks. Pie katras no robežzīmēm bija jāveic uzdevums. Liels paldies Lienai Bukovskai, kura mīļi sagaidīja un ļāva apmeklētājiem paciemoties pie zirdziņiem, pabarot tos un nofotografēties. Paldies Annai Ielejai par sportiskajiem uzdevumiem.

Komanda ”Trīnes+”.

Foto no ģimeņu personīgajiem arhīviem

Tiltanovu ģimene.

Novadpētniecības darbs ”Braku” muzejā (2. turpinājums)

”Luksti”

Foto no Solovjevu ģimenes fotoarhīva

”Lukstu” saimniecība, 1930. gadi.

Braucot pa ceļu Ērgļi-Rīga un nogriežoties Gaiļkalnā pa labi, pēc viena kilometra var nokļūt ”Lukstos”. Vēstures avotos mājas minētas jau 17. gadsimtā, saimnieki gadu gaitā ir mainījušies. 19. gadsimtā saimniekojis Pētersons, 19. gs. beigās un 20. gs. sākumā - Kārlis Andriks, daļu savas zemes atvēlot brāļim Augustam, vietu nosaucot par ”Jaunlukstiem”. Kārļa un Paulīnes ģimenē uzauga četri bērni - Jānis, Milda, Marta un Alma. ”Luksti” bija priekšzīmīga saimniecība, arī bērniem tika dota laba izglītība. Kārlis sava godīguma dēļ kļuva par prototipu R. Blaumaņa novelei ”Andriks”, kā arī lielā muižas meža aprakstam domāts tuvējais mežs.

Kārļa Andriksa meita Marta apprecējās ar Latvijas armijas virsnieku Artūru Krastiņu, piedzīvojot karavīra sievas grūto ikdienu, vīra izsūtīšanu, kad vienai jāaudzina dēls Juris un meita Maija, gan prieku par Artūra atgriešanos. Bērni izvēlējās mediķa profesiju, ilgus gadus strādājot Ērgļu slimnīcā: Juris kā ārsts - neiropatologs un rentgenologs, Maija - medmāsa.

S. Solovjevas foto

Mājas ”Luksti”, 2020. gads.

Pēc Kārļa Andriksa nāves sieva Paulīne un bērni nolēma mājas pārdot. 1930. gados ”Lukstus” nopirka Aleksandrs Plūme no Rīgas. Kopā ar sievu Olgu tika uzaudzinātas divas meitas - Gita un Māra. Saimniecība bija 70 ha liela, tika turētas govīs, zirgi un sīklopi. 1949. gadā Plūmju ģimeni izsūtīja uz Sibīriju. Kad 1957. gadā viņi atgriezās, mājās dzīvojušas jau citas ģimenes. Plūmēm atvēlēja vien mazu istabiņu, par kuru bija jāmaksā īre, un pašiem saimniekiem tika nekā vairs nepiederēja. Meitas - Gita un Māra - izskolojās, un 1990. gadu sākumā, kad ģimenes īpašums tika atgūts, Gita kopā ar tēvu atgriezās, lai saimniekotu dzimtajās mājās.

Gita jau bija precējusies ar Pēteri Solovjevu un kopīgi audzināja dēlu Ivo. 1992. gadā tika izveidota z/s ”Luksti”, mājas izremontētas un sakoptas. 1993. gadā tika uzbūvēta pirtīņa ar skaistu atpūtas telpu, kā arī iekārtots gaļas pārstrādes cehs, kurā ražoja vietējo un citu Latvijas novadu iecienītās sardeles, cīsiņus, mednieku desiņas un žāvējumus. Produkcija tika pārdota gan uz vietas Ērgļos, gan gādāta uz Rīgu un citiem kaimiņu novadiem. Arī Gunārs Placēns

Turpinājums nākamajā lpp.

bijis viens no „Lukstos” ražotās gaļas produktu cienītājiem. 1995./1996. gadā cehs pārtrauca savu darbību.

Laika gaitā Solovjevu ģimene iekopa skaistu pagalmu un apkārtni, iekārtoja sporta un atpūtas laukumu. 2007. gadā izveidotajā auto trasē Ērgļu novada svētkos notika vieglo automobiļu sacensības.

2001. gadā Ivo Solovjevs izveidoja savu individuālo uzņēmumu, kurā veic galdniecības darbus. Līdzīgi kā gaļas ceha darbības laikā, arī Ivo izgatavotās mēbeles ceļo ne tikai pie vietējiem iedzīvotājiem, bet arī uz Rīgu un citām Latvijas pilsētām.

2000. gadu vidū „Luksti” vairākkārt ir bijuši minēti Imanta Ziedoņa, Ērika Hānberga un Aivara Berķa organizētajā konkursā „Sakoptākā Latvijas lauku sēta”, kura laikā arī dzejnieks Imants Ziedonis ir pielicis roku „Lukstu” pilnveidē, kopā ar ģimeni stādot kokus. Viens no konkursā iegūtajiem apbalvojumiem bijis nominācijā „Ceļš lauku sētā”. „Luksti” ir minēti arī kā viena no 100 skaistākajām lauku sētām grāmatā „100 lauku sētas Latvijā” (autori - Aivars Berķis, Daina Bruņiniece, Ēriks Hānbergs, 2007).

Šobrīd „Lukstos” dzīvo trīs paaudzes - Ģita un Pēteris, viņu dēls Ivo ar sievu Loritu un abu meitas Sabīne un Signe. Lai arī „Luksti” jau sen kā labiekārtoti, darbu nepietrūkst un dzimtas mājas tiek koptas, cienītas un mīlētas, iesaistoties visai ģimenei.

„Andrupi”

Z. Saulītes foto

Kūts, kas būvēta uz „Andrupu” dzirnavu mašīnu mājas pamatiem, 2020. gads.

Dodoties uz Jumurdu, var nokļūt „Andrupu” sētā, kurā allaž cieņā darba čaklums un tikums. „Andrupi” vēsturiski bija Jumurdas muižas īpašums, kam nosacīti bija divas daļas. Viena ir atradusies pie Andrupītes, te bija izveidotas dzirnavas. Otrā - meža zeme. „Andrupi” bija muižas pēdējā īpašnieka Osipa Lopato neatsavināmā daļa (54 ha).

1926. gadā zemi pamazām atpērk Aleksandrs Jānis Liberts, kas tobrīd dzīvoja Rīgā. „Andrupos” mitinājās viņa vecāki. Pirms Otrā pasaules kara mājās dzīvoja māte Lavīze Liberte un kāds no viņas bērniem. Kara laikā „Andrupu” ēkas nopostīja.

1956. gadā, kolhoza „Padomju zeme” laikā, „Andrupos” uz dzirnavu mašīnu mājas pamatiem tika uzbūvēta ferma, netālu - dzīvojamā māja fermas strādniekiem, kūtiņas, šķūnīši. Iepretim fermai uz dzirnavu ēku pamatiem tika uzcelta vēl viena ēka, kurā apvienota dzīvojamā daļa kopā ar kūtiņu. „Andrupu” fermā bija ap 80 slaucamām govīm, kuras aprūpēja četras slaucējas. Darbs smags - praktiski viss tika veikts ar rokām. Ja sākumā fermā kopa slaucamas govīs, tad vēlāk jaunlopūs - teles.

Beidzot pastāvēt padomju saimniecībai „Jumurda”, arī ferma izbeidza savu darbību. Strādnieki pamazām atbrīvoja māju, un te sāka saimniekot Sandras un Ziedoņa Rudzīšu ģimene. Sākumā gan dzīvoja vien Sandras mamma Elza Zilvija Putniņa, jo meita ar vīru strādāja Ērgļos, taču regulāri brauca, lai palīdzētu mammai ikdienas darbos.

1992. gadā tika izveidota Sandras Rudzītes zemnieku saimniecība „Upkalns”, jo tā sauca Sandras bērnības mājas, kuras atradās netālu no „Andrupiem”. Sandra nāk no 10 bērnu ģimenes, viņas mamma strādāja „Andrupu” fermā par slaucēju. Tad nu bērniem bija jāpalīdz visos darbos - jāiet ganos, jādzirda, jābaro govīs. Šī vieta Sandrai zināma un tuva, kā arī no bērnības izaugusi mīlestība pret dzīvniekiem, tāpēc sirds aicināja atgriezties un saimniekot. Kā atzīst Sandra, viss sākās ar divām gotiņām - vienu kopa mamma, otru - viņa. Tā pamazām tika ataudzēti jaunlopi un paplašināts slaucamo govju ganāmpulks. Sandra un Ziedonis Rudzīši pārcēlās uz „Andrupu” mājām, lai nopietni saimniekotu. Sākuma gados saimniecībā bija slaucamas govīs, cūkas, lieli lopbarības biešu un kartupeļu tūrumi.

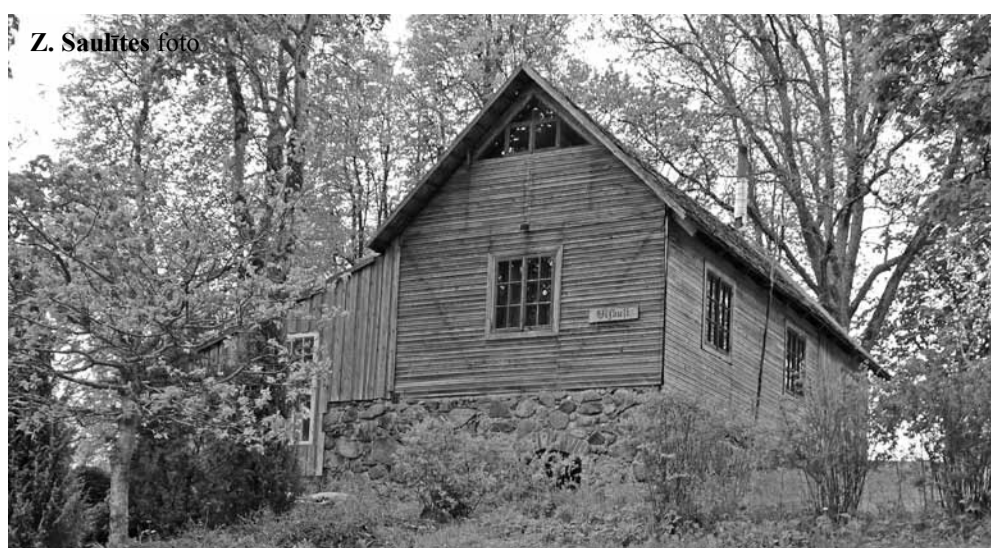
Rudzīšu ģimene iekopa tūrumus, pļavas, sakārtoja apkārtni, atjaunoja māju, fermu, uzcēla skaistu pirtiņu un izveidoja dīķi. Šobrīd saimniecības ganāmpulkā ir vairāk nekā 100 gaļas liellopu, kas tiek kopti ar lielu mīlestību un rūpēm. Sandra ar Ziedoni apsaimnieko arī apkārtnējās lauksaimniecības zemes, ir atsaucīgi un palīdz kaimiņiem zemes darbos.

„Krevelī”/ „Vizbuļi”

Foto no „Braku” muzeja krājuma

Katrīnas skola „Lejas Kreveļos”, 1914. gads.

Z. Saulītes foto

Pagaidu māja „Vizbuļi”, kas būvēta uz „Kalna Kreveļu” klēts pamatiem, 2020. gads.

Katrīnas pusē ir atradušās mājas „Krevelī”, kas izveidotas jau 17. gadsimtā. Ir bijuši gan „Krevelī” (vācu val. Krewel), gan „Lejas Kreveļi”, gan „Kalna Kreveļi”. „Kalna Kreveļos” ir dzīvojuši Andriksoni, krietna un strādīga dzimta. Kārlis Andriksons 19. gs. beigās nopirka „Lukstu” mājas Ērgļu pusē.

„Krevelī” apkaimē ir bijusi arī viena no pirmajām skolām Katrīnas pagastā. Tās vēsture ir saistīta ar Ērgļu pareizticīgo draudzi, kura 1865. gada 1. novembrī atklāja pirmo palīgskolu „Kurzēnu” mājās, bet 1867. gadā to pārcēla uz „Lejas Kreveļiem”, tā bijusi trīsgadīga. Laika gaitā par skolotājiem strādājuši Teodors Zeltiņš, Andrejs Melbārdis, Alfrēds Vārdaunis, Andriksons, Kalniņš. 1918. gadā skolu slēdza, pēdējais skolotājs bija Juris Bičevskis.

1930. gadā „Kalna Kreveļu” māju (ēkas atradās pašā kalnā) saimnieks ir Pēteris Briga, bet otru „Kalna Kreveļu” (ēkas bija nedaudz kalna pakājē) īpašnieks - Jānis Andriksons, „Lejas Kreveļu” - pieci cilvēki un Krūmiņus (pieci cilvēki). Andriksonu mājas pēc kara palika tukšas, iespējams, saimnieks tās juku laikos atstāja un vairs neatgriezās.

1949. gadā „Krevelos” (uz Andriksona zemes un saimniecības) izveidoja kolhoza, vēlāk p/s „Ērgļi”, fermu, kurā vairāk nekā divdesmit gadus izmitināja vidēji 15 slaucamas govīs. Fermā nekas nebija mehanizēts, visu darīja ar rokām - slauca gotiņas, baroja, tīrīja mēslus un nesa no akas ūdeni. Visu to praktiski paveica viena kopēja - Maiga Opincāne (iesākumā palīdzēja arī vīramāte Alma Opincāne). Ap 1975. gadu „Krevelī” ferma beidza pastāvēt, bet lopi pārdzīti uz jauno fermu „Upmaļos”. Arī mājas palika tukšas, jo Opincānu ģimene, kas te dzīvoja un strādāja, pārcēlās uz Jumurdu.

Šobrīd veco ēku vairs nav. 1990. gados „Kalna Kreveļus” privatizēja Ciršu ģimene un pamazām iekopa, jo vieta bija pamesta un aizaugusi ar krūmiem. Bijušās klēts (Brigu ģimenes saimniecība) vietā ir uzbūvēta pagaidu māja, kurai saglabājies vēl vecais velju pagrabs. „Kalna Kreveļos” ir izveidota saimniecība „Vizbuļi”, kas piedāvā interesentiem savvaļas dzīvnieku un putnu vērošanu, vilku piegaidošanu, medību tūrismu, makšķerēšanu, tiek audzēti medību suņi. Te ir šautuve un telšu vietas. „Krevelī” teritorijā auga arī Kreveļu dižozols (apkārtmērs 7,64 m), kurš 2020. gada pavasara vējos nolūza. Lai Kreveļu dižozolam būtu turpinājums, apkārt dabiski ir izveidojusies jauna ozolu audze, un 2021. gada pavasarī Ciršu ģimene celma vietā iestādīja jaunu ozoliņu.

„Jaunogres”

Z. Saulītes foto

Mājas „Jaunogres”, 2020. gads.

Liepkalnes nomalē, tuvu Mazozolu pagastam, atrodas „Jaunogres”, kas agrāk ir bijušas Iršu pagastā, un māju saimnieki - baltvācieši. Latvijas laikā „Jaunogrēs” saimniekoja Torsteri, turīgi laudis. Kad 1939. gadā lielākā daļa baltvāciešu aizceļoja uz Vāciju, mājas palika tukšas, Otrā pasaules kara laikā tās tika izpostītas. Vēlāk par māju saimniekiem kļuva Helmutus un Lidija Jēkabsoni, taču ceļš līdz sakoptai saimniecībai bija garš.

Lidija (dzimusi Ūdre) nāk no Ropažiem. 1939. gadā Ūdre ģimene pārcēlās uz Iršu pagasta nomali: tēvs Jānis, mamma Elza un viņu bērni - Lidija, Dzidra, Valda, Edvīns. Sākumā mitinājās „Krauju” mājās, kuras Latvijas laikā piederēja baltvācu saimniekam. Te bija divas kūtis - zirgiem un govīm, viena pilnīgi jauna uzbūvēta. Kad 1949. gadā Iršu pagastā izveidoja kolhozu, tad vieni no pirmajiem kolhozniekiem bija Jēkabsoni, Meieri un Vīganti. „Krauju” abās kūtīs izmitināja kolhoza govīs - ap 17 lopiņu.

Pamazām Jēkabsonu ģimene iekopa „Jaunogres” apkārtni. Kamēr tika atjaunota māja, pa vasarām dzīvoja kādā pagaidu mītnē, ziemas gan pavadīja „Kraujās”. 1959. gadā mājas tika pabeigtas un Jēkabsonu ģimene pārcēlās uz „Jaunogrēm” - Helmutus, Lidija un pieci viņu bērni - Gunta, Modris, Mārīte, Maija un pastarīte Vita. Arī kolhoza fermas govīs tika pārvietotas uz „Jaunogrēm” - sākumā mitinājās šķūnī, tad fermā, kuru pabeidza celt rudenī. Te varēja novietot ap 30 govīm, un bija arī divi zirgi. Galvenie gotiņu kopēji - Helmutus, Lidija un mamma Elza Ūdre, palīdzēja bērni, īpaši rosīgi strādājot pa vasarām. Ļoti daudz bija roku darba, taču tas norūdīja, un Jēkabsonu ģimenē uzauga čakli un darbu mīloši jaunieši.

1990. gados „Jaunogres”, kā arī netālu esošās mājas „Upmalas” (kas uzceltas ap 1960./1970. gadiem) privatizēja Jēkabsonu ģimene un turpināja turēt lopiņus - govīs, aitas, cūkas. Jaunākā meita Vita Zariņa ar ģimeni bija lieliski palīgi, jo palika dzīvot un saimniekot „Jaunogrēs”, 1990. gadā uzceļot nelielu kūti līdzās bijušajai kolhoza fermai.

Lidija un Helmutus Jēkabsoni gadu gaitā bija izkopusi ģimenes godu tradīcijas, tāpēc lieli pulcēšanās saieti notika un joprojām notiek te - „Jaunogrēs”, kad sabrauc bērni ar ģimenēm. Un visi kopā ir ne tikai svētkos, bet arī darbā, jo laukos palīdzība vienmēr vajadzīga.

Šobrīd „Jaunogres” un „Upmalu” mājas ir skaisti sakoptas, acis priecē krāšņās puķudobes, saimniekošana ir Vitas Zariņas ģimenes pārziņā, audzējot vairāk nekā 25 gaļas liellopus.

Materiālu apkopēja „Braku” muzeja vadītāja Zinta Saulīte

